

مقدمه

امتحان روشی است که به وسیله آن درجه کسب دانش و سویه آموزش مهارت های علمی و نظری محصلان در یک دوره معین تحصیلی ارزیابی می شود- دانشمندان براین باور اند که برای کسب نتایج مطلوب از ارسه آموزش ایجاب می نماید تا امتحان بطور عادلانه - شفاف و مطابق معیار های علمی که جوابگوی اقتضای زمان باشد عیار گردد. از همین جهت است که وزارت تحصیلات عالی بمنظور کسب نتایج مثبت از عملیه آموزش و اعتلای کیفیت تحصیلات عالی در کشور به همکاری استادان و دانشمندان محترم این طرز العمل را ترتیب و در معرض استفاده قرار داد که امید است با استفاده از آن بهبودی لازم در عرصه امتحانات در نتیجه کیفیت تحصیلات در موسسات تحصیلات عالی رونما گردد.

فصل اول

ایجاد کمیته های امتحانات

ماده اول: کمیته امتحانات در سطح پوهنتون:

الف: تعداد اعضای کمیته توسط شورای علمی موسسه تحصیلی از

بین اساتید پوهنچی ها (۲۰-۱۵ تن) انتخاب میگردد.

ب: رئیس کمیته معاون امور محصلان موسسه تحصیلی مربوط یا

یکی از اعضای کمیته امتحانات باتفاهم بارئیس موسسه

تحصیلی انتخاب میگردد.

ج: وظایف کمیته:

- بررسی از نظم امتحانات به سطح موسسه تحصیلی
- همکاری در قسمت برگزاری به موقع امتحانات
- نظارت از جریان امتحانات و گزارش دهی به شورای علمی موسسه تحصیلی
- اطمینان از تطبیق نحوه سوالات امتحان مطابق پروگرام تدریس شده

ماده دوم: کمیته امتحانات در سطح پوهنحی:

الف: تعداد اعضای کمیته توسط شورای علمی پوهنحی از بین

اساتید پوهنحی (۱۰ - ۵ تن) انتخاب میگردد.

ب: رئیس کمیته، رئیس پوهنحی و یا یکی از اعضای کمیته

در مشوره باریس پوهنحی انتخاب میگردد.

ج: وظایف کمیته:

- کمیته امتحانات پوهنحی وظیفه دارد تا یک هفته قبل از آغاز امتحانات سمستر، نصاب حاضری پوهنحی های مربوط را ملاحظه و لست محرومان را تثبیت و بعد از تأیید کمیته مربوط و تأیید رئیس پوهنحی به معاونیت امور محصلان موسسه تحصیلی ارسال نمایند.
- بررسی، ارزیابی و تطبیق مواردی که از جانب مراجع ذیصلاح به آنها سپرده می شود.
- ملاحظه مطابقت سوالات هر مضمون با شرایط پیش بینی شده در این طرز العمل.
- ارزیابی و رفع شکایات در رابطه با برگزاری امتحانات.
- رایه گزارش به شورای علمی پوهنحی و کمیته امتحانات موسسه تحصیلی.

- همکاری در جریان اخذ امتحان دیپارتمنت ها (خصوصاً دیپارتمنت هایکه تعداد ناکافی اعضای کادر علمی دارند).

ماده سوم: کمیته امتحانات در سطح پوهنتون ها و

مؤسسات تحصیلی:

در پوهنتون ها و مؤسسات تحصیلی که در سطح پوهنچی کمیته امتحانات وجود نداشته باشد در سطح پوهنتون میان موسسه تحصیلی کمیته امتحانات ایجاد و بر علاوه وظایف که برای کمیته های امتحانات پوهنتون ها و مؤسسات تحصیلی در نظر گرفته شده است وظایف کمیته امتحانات پوهنچی نیز توسط همین کمیته واحد پیش برده می شود.

فصل دوم

انواع امتحانات، تعداد سوالات، زمان دوام امتحان ومصوئیت آن

ماده چهارم: انواع امتحانات:

انواع امتحانات در موسسه تحصیلی مطابق مواد ماده ششم لایحه امتحانات و ماده نهم لایحه سیستم کريدت تنظيم میگردد.

ماده پنجم: تعداد سوالات امتحان و ارزش نمرات آن:

الف: تعداد سوالات امتحان نهائی سمستر بين (۳۰-۴۰) میباشد که شامل چهار جوابه، تشریحی، تحلیلی و محاسبوی نظر به نوعیت مضمون را شامل میگردد.

ب: ارزش فی سوال چهار جوابه (۱ نمره) و ارزش فی سوال تشریحی، تحلیلی و محاسبوی نظر به نوعیت مضمون از (۵ - ۳ نمره) می باشد.

ماده ششم: وقت امتحان، تهیه سوالات، تقسیم اوقات امتحان وشکل امتحان:

الف: وقت جریان امتحان: نظر به مضمون حد اقل ۶۰ دقیقه
میباشد.

ب: سوالات یک روز قبل از امتحان توسط استاد دیپارتمنت مربوط
به شکل تحریری تایپ وبعداز تأیید آمر دیپارتمنت ونصب
نمودن کتنگ آماده امتحان میگردد.

ج: درموسسه تحصیلات عالی که سیستم کرایدت تطبیق میگردد
مطابق لایحه سیستم کرایدت ودرموسسات تحصیلات عالی
طبق لایحه امتحانات وزارت تحصیلات عالی، امتحانات
برگزار میگردد.

د: اخذ امتحان در روز و وقت معین قبلاً ترتیب شده صورت
میگیرد بدون عذر معقول قابل تغییر وتبدیل نمی باشد.

ذ: درصورتیکه شورای علمی پوهنچی برای یک مضمون معین
امتحان تقریری را تصویب نموده باشد، این امتحان توسط
هیات ممتحن که ازسه تن کمتر نباشد وازجانب شورای علمی
پوهنچی مؤظف شده باشند اخذ میگردد.

ر: کلید جوابات از طرف استاد دیپارتمنت مربوط تهیه و مطابق آن پارچه محصل ارزیابی میگردد.

ز: نتیجه امتحان نهائی هر مضمون بادر نظر داشت تعداد محصلین هر صنف حداکثر ۳ روز بعد از امتحان اعلان میگردد.

و: نمرات بعد از درج در شقه امتحانات بدون قلم خورده گی توسط دیپارتمنت و تأیید کمیته امتحانات و ملاحظه رئیس پوهنچی غرض ابلاغ به محصلین به مدیریت تدریسی پوهنچی مربوط سپرده شده و یک کاپی در کمیته امتحانات پوهنچی و دیپارتمنت مربوط حفظ میگردد.

ی: آنده از محصلان که به وقت معینه در امتحان قبل از توزیع سوالات حاضر نگردد حق شمول در همان امتحان را نداشته و غیر حاضر محسوب میگردد.

ماده هفتم: مصوئیت و شفافیت امتحان:

الف: داشتن کارت هویت در روز امتحان حتمی و ضروری میباشد.

ب: در هر پوهنچی و یا موسسه تحصیلی باید اطاق مخصوص کمیته امتحانات موجود باشد.

ج: در اطاق کمیته امتحانات در صورت امکان برای هر دیپارتمنت الماری یا سیف مخصوص جهت نگهداری پارچه ها الی یک سمستر دیگر ضرور و حتمی است.

د: تمام اساتید دیپارتمنت ها مکلف اند در ختم اخذ امتحانات پارچه ها را جهت کتنگ، ارزیابی و نگهداری به کمیته امتحانات انتقال دهند.

و: اساتید در ختم ارزیابی کار روزانه پارچه ها را همراه با کلید جوابات در سیف قفل نموده و کلید آن نزد رئیس کمیته میباید.

ز: کلید کمیته امتحانات نزد رئیس کمیته ویا یک تن از اعضای کمیته باتفاهم رئیس کمیته نگهداری میشود.

فصل سوم

ماده هشتم: نصاب تحصیلی و شوه تدریس:

- (۱) دیپارتمنت ها و پوهنچی های پوهنتون های ولایات مکلف اند، تا نصاب تحصیلی خویش را درمطابقت بانصاب دیپارتمنت ها و پوهنچی های موسسات تحصیلی عالی مرکز هم آهنگ سازند.
- (۲) مفردات درسی هر مضمون مطابق نصاب تحصیلی از طرف دیپارتمنت ترتیب گردد.
- (۳) مطابق مفردات مذکور کتب درسی ویا لکچرنوت ها توسط دیپارتمنت مربوطه تهیه ودر شروع سمستر در اختیار محصلین قرار داده شود.
- (۴) لکچرها به شکل پاورپاینت (۸ - ۵ صفحه معیاری) دریک ساعت درسی تهیه واریه واز دادن نوت در ساعات لکچر خود داری گردد.

۵) پوهنتون های که در آن تاکنون سیستم کریدت تطبیق نگردیده است، آماده گی های لازم جهت تطبیق سیستم کریدت به شکل تدریجی آغاز گردد.

نوت:

رؤسای پوهنتون ها، پوهنچی ها و آمرین دیپارتمنت های تمام نهادهای تحصیلات عالی به تطبیق این طرز العمل ها و این فیصله ها مکلفیت عام و تام دارند.

طرز العمل امتحانات پوهنتون طبی، پوهنځی های طبی، فارمسی، ویترنری کابل و ولایات

روش امتحان:

از آنجاییکه طبابت در پهلوی بستر مریض یاد گرفته میشود نه تنها بداخل صنف، بناءً ارزش بیشتر را کارهای عملی محصلین دارند. و همچنان مطابق لایحه سیستم کزیدت ۴۰ فیصد کار های عملی، روزانه، امتحانات صنفی و ۶۰ فیصد امتحان نهایی میباشد. امتحان ۴۰ فیصد به ترتیب ذیل اخذ میگردد:.

ارزیابی امتحان وسط سمسטר از ۲۰ نمره به ترتیب ذیل باید صورت گیرد:

- ❖ ارزش فی سوال چهار جوابه یک نمره و ارزش سوالات تحلیلی و یا محاسبوی از ۳-۵ نمره
- ❖ تعداد سوالات امتحان وسط سمسטר از ۱۰ سوال کم نباشد.
- ❖ ۲۰ نمره برای اخذ امتحان بطور عملی بالای بستر مریض و یا در لابراتوار

**ارزیابی امتحان نهایی به شکل تحریری از ۶۰ نمره
طور ذیل اخذ میگردد:**

❖ ۲۰ سوال چهار جوابه ارزش هر سوال یک نمره که جمله
۲۰ نمره میشود.

❖ ۱۰ سوال تشریحی کوتاه که جواب ان در حدود دو و یا
سه سطر میباشد هر سوال به ارزش ۴ نمره که جمله ۴۰
نمره میشود، وقت امتحان حد اقل ۶۰ دقیقه میباشد.

**مضامینی که کار عملی و یا لابراتواری ندارند مانند
ثقافت اسلامی، لسان خارجی و سایر مضامین امتحان
نهایی آنها از ۸۰ فیصد بوده و به ترتیب ذیل اخذ
میشود:**

❖ به تعداد ۳۰ سوال چهار جوابه ارزش فی سوال یک نمره
جمله ۳۰ نمره

❖ ۱۰ سوال تشریحی کوتاه ارزش فی سوال ۵ نمره جمله
۵۰ نمره، مدت امتحان حد اقل ۶۰ دقیقه

❖ از ۲۰ نمره متباقی امتحان وسط سمستر به ترتیب ذیل

اخذ میگردد:

❖ سوالات چهار جوابه ارزش فی سوال یک نمره

❖ سوالات تحلیلی و تشریحی ارزش فی سوال ۳ - ۵ نمره

نوت:

روسای پوهنتون ها، پوهنځی ها و آمرین دیپارتمنت های تمام نهاد های تحصیلات عالی به تطبیق این طرز العمل ها و این فیصله ها مکلفیت عام و تام دارند.

طرز العمل امتحانات پوهنتون کابل، پوهنتون تعلیم و تربیه و پوهنتون های ولایات

روش امتحان:

از آنجاییکه اکثر مضامین این پوهنتون ها به شکل نسبی با هم شباهت دارند ایجاب مینماید روش را جهت اخذ امتحانات شان طوری انتخاب نمود که اکثریت شان با آن توافق داشته باشند.

الف: ارزیابی امتحان وسط سمستر از ۲۰ نمره در این پوهنتون ها به ترتیب ذیل باید صورت گیرد:

- ❖ ارزش فی سوال چهار جوابه یک نمره
- ❖ ارزش فی سوال تحلیلی و یا محاسبوی از ۳ - ۵ نمره
- ❖ تعداد سوالات امتحان وسط سمستر از ۱۰ سوال کم نباشد.
- ❖ ۱۰ نمره برای مضامینی که دارای کار عملی و یا خانگی باشد، و اگر مضمون کار عملی و یا خانگی نداشته باشد، امتحان نهایی آن از ۸۰ نمره به ترتیب ذیل محاسبه شود.

امتحان نهایی از ۸۰ و یا ۷۰ نمره به ترتیب ذیل اخذ

شود:

- ❖ سوالات چهار جوابه ارزش فی سوال یک نمره
- ❖ سوالات تحلیلی و یا محاسبوی ارزش فی سوال ۳ - ۵ نمره
- ❖ تعداد سوالات امتحان نهایی از ۳۰ سوال کم نباشد.

ب: در مضامینی که لکچر و لابراتوار یا کار های عملی

دارند:

ارزیابی امتحان وسط سمستر از ۲۰ نمره به ترتیب

ذیل صورت گیرد:

- ❖ سوالات چهار جوابه ارزش فی سوال یک نمره
- ❖ سوالات تحلیلی و یا محاسبوی و ارزش آن از ۳ - ۵ نمره
- ❖ تعداد سوالات امتحان وسط سمستر از ۱۰ کم نباشد.
- ❖ ۲۰ نمره برای کار لابراتواری و یا پروژه.

ارزیابی امتحان نهایی از ۶۰ نمره به ترتیب ذیل

صورت گیرد:

- ❖ سوالات چهار جوابه ارزش فی سوال یک نمره
- ❖ سوالات تحلیلی و یا محاسباتی ارزش فی سوال ۳ - ۵ نمره
- ❖ تعداد سوالات از ۳۰ کم نباشد

نوت:

روسای پوهنتون ها، پوهنځی ها و آمرین دیپارتمنت های تمام نهاد های تحصیلات عالی به تطبیق این طرز العمل ها و این فیصله ها مکلفیت عام و تام دارند.

طرز العمل امتحانات پوهنتون پولی تخنیک، پوهنځی های انجینری، هنرها و کمپیوتر ساینس پوهنتون کابل و ولایات

روش امتحان:

از آنجاییکه مضامین پوهنځی های انجینری به شکل نسبی باهم شباهت دارند ایجاب مینماید تا شیوه یی را جهت اخذ امتحانات شان انتخاب نمود که برای اکثریت شان قابل قبول باشد.

الف: در مضامینی که تنها لکچر دارند:

**ارزیابی امتحان وسط سمستر از ۲۰ نمره به ترتیب
ذیل باید صورت گیرد:**

- ❖ سوالات چهار جوابه ارزش فی سوال یک نمره و ارزش سوالات تحلیلی و محاسبوی از ۳ - ۵ نمره
- ❖ تعداد سوالات امتحان وسط سمستر از ۱۰ سوال کم نباشد.
- ❖ امتحان نهایی از ۸۰ نمره به ترتیب ذیل صورت گیرد:

- ❖ سوالات چهار جوابه ارزش فی سوال یک نمره
- ❖ سوالات تحلیلی و یا محاسبوی ارزش فی سوال ۳ - ۵ نمره
- ❖ تعداد سوالات از ۳۰ باید کم نباشد.

ب: در مضامینی که لکچر و لابراتوار دارند:
ارزیابی امتحان وسط سمستر از ۲۰ نمره به ترتیب
ذیل صورت گیرد:

- ❖ سوالات چهار جوابه ارزش فی سوال یک نمره
- ❖ سوالات تحلیلی و یا محاسبوی ارزش فی سوال ۳ - ۵ نمره
- ❖ تعداد سوالات امتحان وسط سمستر از ۱۰ کم نباشد.
- ❖ کار لابراتواری و یا پروژه صنفی ۱۰ نمره
- ❖ امتحان نهایی از ۷۰ نمره به ترتیب ذیل صورت میگیرد:
- ❖ چهار جوابه ارزش فی سوال یک نمره
- ❖ سوالات تحلیلی و محاسبوی ارزش فی سوال ۳ - ۵ نمره
- ❖ تعداد سوالات نهایی از ۳۰ سوال کم نباشد.

ج: در مضامینی که یک ساعت لکچر در هفته و حدود ۳ الی ۶ ساعت در هفته پروژه های صنفی، سیمینار و یا کار عملی دارند، نمرات شان از ۱۰۰ نمره به ترتیب ذیل ارزیابی میگردد:

ارزیابی امتحان وسط سمستر از ۲۰ نمره به ترتیب ذیل صورت میگیرد:

- ❖ سوالات چهار جوابه ارزش فی سوال یک نمره
- ❖ سوالات تحلیلی و یا محاسبوی ارزش فی سوال ۳ - ۵ نمره
- ❖ تعداد سوالات امتحان وسط سمستر از ۱۰ کم نباشد.
- ❖ ارزیابی پیشرفت کار: پروژه یا سیمینار یا کار عملی ۲۰ نمره
- ❖ اکمال وظیفه سپرده شده ۲۰ نمره
- ❖ دفاع و یا امتحان در حضور کم از کم سه استاد صورت گیرد ۴۰ نمره

نوت:

روسای پوهنتون ها، پوهنځی ها و آمرین دیپارتمنت های تمام نهاد های تحصیلات عالی به تطبیق این طرز العمل ها و این فیصله ها مکلفیت عام و تام دارند.